

Nieuwsbrief 26

Oktober 2024

Van de voorzitter...

Beste leden,

De relatieve natte zomer is voorbij. Weinig dagvlinders, maar wel massaal veel libellen vlogen er rond. Begin september was er zelfs een libellentrek van tienduizenden Heidelibellen in Zeeland.

Zo is ook het seizoen bij IVN weer opgestart. Het bestuur komt weer bij elkaar en met nieuwe leden hebben we persoonlijke gesprekken op het Dievelaarslaantje om hun persoonlijke interesses te peilen voor werkgroepen. Nieuw is de fotocursus voor IVN-leden waar veel enthousiasme voor is en liggen er naast de werkzaamheden van de werkgroepen ook weer leuke activiteiten in het verschiet! Sytske Boomstra gaat het komende voorjaar een nieuwe plantencursus organiseren. We hopen op veel deelname!

Jammer is voor ons is dat Marjan de Boer besloten heeft haar coördinatorschap van de uilenwerkgroep neer te leggen. We willen haar bedanken voor haar inzet en zijn blij dat ze haar werkzaamheden als ringer voort zal zetten.

Nu is de herfst er en kan je heerlijk genieten van lange wandelingen met de meest geweldige kleuren.

Remco Polhuis

Benefietconcert ten behoeve van de schaapskudde Haaksbergen

Op 13 oktober 2024 van 15 – 17 uur vindt in het bezoekerscentrum van de Schaapskooi Haaksbergen, Schapendrift 11, een benefietconcert plaats ten behoeve van de schaapskudde.

De toegang is vrij, wel wordt een vrije gift ten behoeve van de schaapskudde op prijs gesteld!

Het concert wordt verzorgd door jazzorkest The Euphonians.

The Euphonians komen voort uit het Euphonia Novelty Orchestra (ENO) opgericht in 1979.

De bezetting is gebaseerd op die van de orkesten uit het eerste kwart van de vorige eeuw.

Deze, meestal 'zwarte', orkesten hadden hun oorsprong in New Orleans en speelden zogenaamde 'novelty songs', jazzsongs en blues uit het begin van de Amerikaanse jazzperiode. Het was de tijd tussen 1915 en 1930 die bekend werd als 'The Roaring Twenties'. Deze jazzvorm beheerste het leven zodanig, dat vele songs nu zelfs nog bekend zijn en nog steeds worden gespeeld.

The Euphonians maken dankbaar gebruik van de arrangementen van het ENO en bestaan uit Roel van Asselt (banjo en zang), Ab Buitenhuis (washboard), Bert Dinkla (saxen en zang), Jochem Geselschap (bassaxofoon), Hans Morelis (piano), Peter van Ooik (trompet/cornet), Jan Viester (klarinet/altsax) en Peter IJzerman (trombone).

Er zijn nog 30 plaatsen beschikbaar. Men kan zich opgeven bij Peter IJzerman tel. 0653205116 of bij Toon Tankink 0653135994. Vol = vol.

Wie helpt ons?

Geen enkele vereniging kan zonder vrijwilligers die ook actief willen zijn.

Gelukkig hebben we die maar we zoeken ook bestuursleden en ... een nieuwe coördinator voor de uilenwerkgroep. Wie helpt ons.....

Veel werk is het echt niet. Vele handen maken licht werk.

Verras ons en meld je bij ons aan.

IVN ledenuitstapje naar de kruidentuin te Mallum bij Eibergen op 18 augustus

Sytske ontving de IVN-ers met koffie en thee en lekkere kruidenkoek.

Allereerst gaf ze een inleiding over de totstandkoming van de kruidentuin. Dat het eerst een zwembad was geweest met Berkel en later een tennisbaan, was bij de meesten niet bekend. Na de NGO opleiding was ze gevraagd of ze soms een rondleiding wilde geven. Het leek haar leuk om ook de IVN Haaksbergen een keer de tuin te laten zien.

De Kruidentuin is met subsidie van de Provincie tot stand gekomen en het wordt volledig gerund door

Vrijwilligers waarvan de meesten zelfs zwemles hadden genoten in het zwembad. Je kon de startblokken nog terugvinden in de tuin en bij de schuur zag je badhokjes deuren nog terug. Na de koffie gingen we achter Sytske aan door de tuin.

De tuin is leuk met plantenvakken en een deel in de vorm van een vlinder. Ook leuke paadjes achterlangs, de zogenaamde schaduwpaadjes waar je de watermolen zag en hoorde. Ze vertelde over de indeling naar gebruik van de planten, verfkruiden, keukenkruiden, geneeskrachtige kruiden enz. Soms hoor je dan heel leuke dingen over een plant. De mariadistel met wit geaderde bladeren. Maria had Jezus de borst gegeven en er was melk op de distel gevallen. De Bergamotbloem waar thee van wordt gemaakt. Soms is het een combi: van de wortel wordt een medicijn gemaakt en van de bloem weer iets anders. Er werd zoveel gezegd dat ik het niet allemaal meer paraat hebt maar het was erg interessant en leuk. Soms ook beeldend verteld door Sytske. Bijvoorbeeld over de vliegen die in de aronskelkbloem naar binnen glijden, aangetrokken door de mestgeur en heel vervelend worden tegengehouden door de stuifmeeldraden. Pas als de vlieg helemaal onder het stuifmeel zit kan ze er weer uitkomen en dan de stuifmeel naar de volgende bloem brengen.

Er was een mooie vijver en zonnewijzer en nog een kunstwerk waar je ook de zonnestand per maand op kon zien waar de schaduw naar toe ging.

Zelfs voor kinderen was een chilplek met prentenboeken en een klimtuin van acaciahout gebouwd. Deze weken werd er kunst ten toon gesteld. Op verschillende plekken waren kunstwerkjes beschilderde stenen, vogels op stok en binnen stond aardewerk en schilderijen.

Na de rondleiding kregen we koffie en thee met krentenwegge.

Toen kregen we het leuke verhaal van god en de duivel, die een weddenschap hadden wie het mooiste werk maakte. God de goudgele landbouwgewassen wuivend in de wind en de duivel de rietstengels. Omdat de duivel verloor beet hij van nijdigheid in de rietstengel en daar zie je dus nu altijd bij elke stengel een duivelsbeet in. Sytske vertelde dit en nadat ik dit had gehoord, keek ik bij elke rietstengel of het bij elke stengel zo was. En ja hoor!

We kregen zelfs nog de mogelijkheid om in het voedselbos te kijken. Deze is rondom de tuin aangeplant.

We bleven nog een tijdje napraten en het was gezellig. Het is een aanrader om bij dit Ledenuitje aanwezig te zijn. Steeds worden we weer verrast.

Sytske bedankt we hebben genoten!

Gidsenuitje naar het “Dal van de Mosbeek”

Op 5 oktober j.l. was er voor het eerst sinds jaren weer een gidsenuitje georganiseerd.

Ruud Renalda, lid van onze eigen IVN, gidste op “zijn eigen terrein” het Dal van de Mosbeek.

Dat de gidsen genoten hebben laten de volgende foto's zien.

Laatste monitorrondje maakt hele seizoen goed.

Het gebiedje wat we voor Landschap Overijssel monitoren op de levendbarende hagedis en heikikker, hadden we dit jaar helemaal geen succes. We konden het gebied bijna niet betreden i.v.m. de hoge waterstand. Van de andere leden van de werkgroep Amfibieën en Reptielen kwamen mooie foto's en filmpje op de app voorbij. Van de werkgroep EnHoe hoorde we dat de hagedissen op de hogere houtwal waren. Daar mogen wij niet komen ivm verstoren van de Dassen. Eind september bezoeken we ons gebiedje voor de laatste keer dit seizoen.

Ik stond op Joke te wachten toen ik wat zag schieten achter het schors van een dode berk, rustig op Joke wachten en daarna samen gaan kijken. Met fototoestel in de handen. Ja daar

zit hij een prachtige melanistische levendbarende hagedis. Wat fijn. Toch nog gevonden dit seizoen.

We liepen naar het water, stond nu echt weer veel lager zouden we een rondje kunnen lopen? We legde veel rottend hout aan de kant om meer hagedissen te spotten maar vonden zo 4x hele kleine watersalamanders (2,5cm groot)

Joepie het zonnetje was lekker aan het schijnen en we vervolgde ons rondje. Tussen de

berken wachtte een groep staartmeesjes op ons met hun gezellig gekwebbel, die hadden we ook hier niet eerder gezien. De eenden, zilverreiger zijn vaste bewoners. De kikkers die we tot nu toe alleen nog maar hadden gehoord lieten zich ook fotograferen.

Vorig jaar stond het hier helemaal vol met de kleine zonnedaauw met met alle nattigheid nog niet gezien, en warempel ook deze vonden we vandaag. Wat een heerlijk rondje. Thuis het een en ander in het meetnet amfibieën en reptielen noteren. En zo een mooi slot aan ons seizoen gekregen. Wie weet wat volgend jaar weer brengt

Groet, Françoise

Paddenstoelenexcursie op 20 oktober

IVN Haaksbergen gaat met jullie en 3 gidsen op pad om paddenstoelen te zoeken.

We gaan lekker struinen door het bos en ook stiekem van het pad af om..... de grootste, de kleinste, de giftigste, de mooiste en de sprookjesachtigste paddenstoelen te vinden. Misschien vinden we er zelfs wel 1 die heel erg stinkt. Dat willen jullie toch niet missen!

We nemen je mee naar de mooie natuur van het Buurserzand. Neem een spiegeltje mee zodat je onder een paddenstoel kunt kijken. Voor mini paddenstoeltjes is een loep heel erg handig, daarmee ben je een echte natuuronderzoeker.

Start: zondagmorgen 20 oktober 2024 om 10.00 uur.

Waar: Parkeerplaats Stendermolenweg 9 van Natuur Monumenten.

Deelname is gratis maar, een vrije gift wordt op prijs gesteld.

Doe stevige schoenen of laarzen aan want , we gaan door het bos struinen.

Er mogen geen honden mee en voor wandelwagens
Is af en toe een helpende hand nodig ivm grote takken
En of omgevallen bomen

Eind goed, al goed met het Belevingsbos!

Het heeft véél langer geduurd dan gedacht, maar geduld en doorzettingsvermogen worden beloond. Na een periode van dik 2 jaar, waar ook de corona een behoorlijke spelbreker was, hebben we dit jaar flinke stappen gemaakt met het Belevingsbos aan de Sonderenstraat.

Uit voorgaande informatie hebben jullie al kunnen concluderen dat dit geen gemakkelijke route is geweest. Het klinkt misschien eenvoudig en idealistisch: “we gaan een Voedselbos aanleggen”. En dan wordt het uiteindelijk ook nog niet eens een voedselbos, althans niet in de officiële naamgeving. Volgens de subsidiërende provincie klinkt dat te commercieel en dat is niet onze achterliggende doelstelling. Wat dan wel? Primaire gedachte is, dat het een plek moet worden waar elke Haaksbergenaar naar toe kan om kennis op te doen met circulaire, biologische processen. Dit kan middels educatie door eigen werkzaamheden, dan wel onder begeleiding van professionals. Niets moet en bijna alles mag (zonder hond): gewoon komen genieten van de natuur, de stilte en eventueel tijdens een wandeling even komen buurten voor de gezelligheid.

Voor het zover kon komen, hebben we de nodige

hobbels weten te overwinnen: afstemmen binnen de Natuurtafel als projecthouder, bij scholen interesse kweken van onderwijzers, leerlingen en hun ouders, luisteren naar wensen van buurtbewoners en hen geruststellen, subsidiërende instanties geïnteresseerd krijgen, een rechtspersoon in het leven roepen, overleg met de Diakonie als grondeigenaar en de gemeente over bestemmingsplannen, enzovoort.

Met onze relatieve onervarenheid hebben deze procedures meer tijd in beslag genomen dan voorzien. Er zijn met het bestuur van de IVN goede afspraken gemaakt over het hergebruik van gereedschappen en het gebouw. En zie nu het resultaat! De belevingstuin krijgt na 2 jaar steeds meer vorm en kleur en we zijn er trots op.

Extra hulp is ondanks de genoten ondersteuning van de vaste groep vrijwilligers van harte welkom: als je zin hebt om een helpende hand te bieden of gewoon een keer langs wilt komen: van harte welkom! Enthousiast geworden? Aanmelden voor deelname kan via secretariaat.ivnhaaksbergen@gmail.com

Harry Maathuis, voorzitter Natuurtafel.

Grintenbosch natuureducatie.

Dit jaar hebben we veel ondernomen de kateaker helemaal opnieuw ingericht met kasten gebouwd door Lidwien en Toon Rouwenhorst.

Na 20 jaar waren we toe aan opruimen en vernieuwen. Hoewel we dit tussendoor ook geregeld deden, maar nu op groter schaal en alle projecten.

Alle materiaal hebben we nu in dichte doorzichtige kratten per project. Ook zijn de projecten geheel vernieuwd de werkbladen voor de kinderen voor kabouterpad en dierenpad alle lente- en herfst- versies (elk 3 per verschillende voor op elkaar volgende jaren) opnieuw uitgevoerd en gelamineerd. Ook zijn de materialen soms vernieuwd of bij gemaakt.

De wateropdrachten in de lente waren ook veranderd de opdracht en werkboekje waren nu bij elkaar gevoegd. Dit werkte beter om de opdracht en het invullen bij elkaar te zetten. Ook waren hier wat nieuwe opdrachtjes. Dit project vinden de kinderen zo leuk dat ze niet willen stoppen.

Het Vogelproject is in het voorjaar ook vernieuwd . De iPad is nu maar een klein onderdeel van het gehele werk geworden Dit vinden wij als vrijwilligers veel prettiger, Want de kinderen waren meer met de iPad bezig dan met vogels spotten. We gaan nu met elk groepje en een vrijwilliger naar een (stilte)plek in het bos. Daar gaan ze leren verrekijker kijken en vogels spotten. De vrijwilliger kan wat helpen met aanwijzingen hoe je de vogels kunt vinden. Het Verrekijker- gebruik en waar welk soort vogels te vinden zijn. Bijvoorbeeld de pimpelmeesjes in de berken laten een belletjes geluid horen. De winterkoninkjes zitten vaak wat lager tussen hulst en zo. Roodborstjes zijn brutaal en volgen de groep vaak al druk zingend. Boomklevers langs de stam kruipend. Eerst goed luisteren en dan gaan opletten waar de vogel zit. Dan samen goed kijken hoe ziet de vogel eruit. Dan mogen ze op de iPad even gaan invullen wat ze zien aan de pootjes , snavel , kleur van de veren en zo komen ze dan bij de goede vogel uit.

Het blijkt dat de kinderen nu veel beter vogels spotten en er meer plezier in hebben. Het is zelfs zo dat een groepje van vier zei: gaan jullie twee maar op de iPad, dan gaan wij vast verder met zoeken naar vogels. Ze zagen zelfs een groene specht aan de overkant van de weg in een weiland! Op een vaste tijd lopen we terug naar de kateaker en daar mogen ze bij een vogel een nest maken van allerlei materiaal wat we klaar legden op de banken : takjes, schors, mos, halmen , houtsplinters. Zodra ze het nest klaar hebben mogen ze daar dan de eitjes uit de eidoos bij zoeken. Er was een nieuwe vrijwilligster die dacht dat is toch veel te kinderachtig voor groep 7 om een nest te maken samen!

Nou het blijkt ze vinden het bijna allemaal een hele leuke opdracht om te werken aan een nest en dan te ervaren hoe lastig het voor een vogel moet zijn met 2 pootjes en een

snaveltje. Ook het erbij zoeken welke eieren is altijd mooi. Duiveneieren bij een koolmeesjesnest!

Afgelopen week hadden we het Bomenproject voor groep 8ers. We hebben jaren met een bomenpaspoortboekje gewerkt . Maar het bleek dat ze het niet meer interessant genoeg vonden. We moesten de kinderen steeds aansporen om de opdrachten uit voeren. Ook gingen steeds minder scholen zich opgeven. Vorig jaar hebben de coördinatoren in korte tijd het bomenpaspoort veranderd in een ludiek bomenproject. Dat werkte al wat beter, maar het was erg intensief voor de begeleiding . We lieten de kinderen een Raplied maken over hun boom. Op het eind mochten ze het dan zingen en er werd met zaagbok en hamers op houtblokken muziek bij gemaakt. Het was een succes.

De kinderen krijgen op school een filmpje te zien over boomhoogte meten en kompaslopen. Bij ons begint het eerst met uitleg over het kompas waar het noorden zit en hoe je met de roos-draai-ring de graden instelt welke richting je op gaat lopen. Er werden soms hele goede vragen gesteld waarom en hoe je met het kompas werkt. Ook een boom meten met boomhoogte – driehoek van karton vonden ze bijzonder. Een enkele keer ook gezegd dat kan je ook net als een timmerman zonder hulpmiddel doen. Je gaat voorover hangen en kijkt tussen je benen door naar de boom die achter je staat. En kijkt wanneer kan ik de top zien. Verder werkt het hetzelfde als de driehoek.

De groepjes krijgen een rugtas met centimeter, verrekijkers en kompas mee. Elk groepje begint met het kompas achter de kateaker met de eerste aanwijzing op papier. Loop oost of westwaarts.

Lees het briefje goed want er volgen meer aanwijzingen. Bij de eerste boom moeten ze een doosje vinden, waar de volgende kompascode op staat . Weer kompas goed houden

horizontaal op ooghoogte en de roos instellen op de graden. Kijk dan onder op het spiegeltje naar de richting. Nu staat er loop zoveel passen. Bij de volgende aanwijzing vinden ze de boom waar ze het volgende doosje vinden. Dan de boom hoogte en de stamomtrek meten samen.

Het is belangrijk voor de volgende aanwijzing dat ze goed meten. Want er staat is de boom hoger dan..... en stam omtrek meer of minder dan Boom hoger dan zuidoost lopen en minder hoog naar het westen. Hier gingen ze soms de mist in. Maar door de aanwijzingen

merken ze dat vanzelf een keer, want ze komen geen paaltje met nr 10 of 6 bijvoorbeeld tegen. Gaan ze goed komen ze bij het smalle beukenlaantje uit en daar mogen ze met de verrekijker 8 bomenweetjes op witte bordjes hoog in de boom gaan lezen. Eerst de verrekijker afstellen op een nummerpaaltje, dat is handiger. Het lezen en dan onthouden of opschrijven blijkt langer tijd te kosten. Dus we stoppen gewoon op tijd om naar de kateaker te gaan voor de afsluiting het ren je rot quizspel. Er worden vragen gesteld met 4 antwoorden. Kies je antwoord ABCD. Bij een fout antwoord ben je af. Als er 2 overblijven is er een laatste vraag. De winnaar krijgt de gouden boomschijf. We hopen dat er volgend jaar wat meer scholen weer mee doen aan het bomenproject. Nu volgen er volgende week nog kabouterpad herfst, en het dierenpad herfst. Hier komen wel veel klassen voor naar het grintenbosch.

Hermien Lankheet, vrijwilliger bij het Grintenbosch

Wandelingen en excursies

We hebben tot nu toe al aardig wat wandelingen en excursies georganiseerd dit jaar. Een aantal wil ik er even uitlichten.

De wandelingen in samenwerking met de schaapskooi waren een succes. De mensen vonden het ontzettend leuk om te zien hoe de honden samenwerken met de herder om de kudde de goede kant op te sturen. Daarnaast kregen de mensen van onze gidsen nog het een en ander te horen over het unieke van het Haaksbergerveen. Na afloop was er altijd een lekker kopje koffie met appelgebak bij de schaapskooi.

Het reeën spotten in juni was ook een groot succes met meer dan 60 deelnemers. Wellicht was het niet helemaal de goede tijd omdat het gras al redelijk hoog stond maar toch hebben

we wel een aantal reeën gezien. De informatie van de gidsen onderweg was heel erg leuk en leerzaam.

Half september was er een lezing en excursie over vleermuizen. Was het in het begin nog: vleermuizen zijn eng, gevaarlijk en bloeddorstig, hoe verder de avond vorderde werd duidelijk dat deze vooroordelen absoluut niet kloppen. Een kleine dwergvleermuis eet 1000 muggen op een avond weg en dan nog hebben wij er last van in de zomer.

Voor de komende periode staat nog een paddenstoelen safari op de planning. Kijk op de website voor de actuele data of hou het plaatselijke krantje in de gaten. Ook komt het op facebook en Instagram.

15 december is er een doorstapwandeling in het Witte Veen. Hier zal wel iets verteld worden maar het is de bedoeling dat er stevig wordt doorgelopen.

Alie Smelt, coördinator wandelingen en excursies.

Agenda (te bekijken via website van IVN Haaksbergen en van IVN Enschede) :

- 13 Oktober : Paddenstoelenfestijn (IVN Enschede)
- 20 Oktober : Paddenstoelenwandeling IVN Haaksbergen
- 26 Oktober : Avondwandeling "stil en donker" (IVN Enschede)
- 1 November : Zwammen over zwammen (IVN Enschede)
- 13 November : Wandeling Lonnekermeer (IVN Enschede)
- 17 November : Wandeling Harreveldse Schans IVN Haaksbergen
- 15 December : Doorstapwandeling Buurserzand/Witteveen

